

PRESIDIUM MINISTERSTVA TECHNIKY.

Č.j. 4850/3 pres.1947.

V Praze 20. června 1947.

Ministerstvu vnitra

v P r a z e .

Věc: Iniciativní návrh zákona o převodu vlastnictví majetku hlubocké větve Schwarzenbergů na zemi Českou.

Ref.: v.akt.taj.Tauer.

K výše uvedenému iniciativnímu návrhu zákona podává presidium ministerstva techniky tyto připomínky:

~~1./ Podle § 1, odst. 2 přechází na zemi Českou i "veškerý provozní kapitál". Máme za to, že toto ustanovení má značně neurčitý význam.~~

Nevíme ovšem, z jakých skutkových okolností iniciativní návrh vychází a nemůžeme proto posouditi, zda se text § 1, odst. 2 na tento skutkový základ dobře hodí či nikoli. Důvodová zpráva k § 1 říká výslovně, že movitý majetek dosavadních vlastníků, který netvoří příslušenství nemovitostí, jako osobní konta, osobní cenné papíry, vklady a pod. zůstává nevrhovaným zákonem nedotčen. A právě na př. u vkladů mohl by snadno nastati spor o to, jde-li o vklad osobní nebo o provozní kapitál přejímaných nemovitostí.

2./ Podle § 1, odst. 4 jsou ex lege neplatny změny provedené v majetku nebo jeho částech po 9. květnu 1945. Podmínkou neplatnosti je, že zemský národní výbor ~~oti~~ ~~im~~ ~~oda~~ ~~nám~~ ~~itky~~ ~~d~~ ~~6~~ ~~m~~ ~~ěs~~ ~~íc~~ ~~í~~ ~~o~~ ~~d~~ ~~e~~ ~~d~~ ~~n~~ ~~e~~ ~~ú~~ ~~č~~ ~~i~~ ~~n~~ ~~n~~ ~~o~~ ~~s~~ ~~t~~ ~~i~~

- 2 -

zákona. Toto ustanovení znamená velmi závažný zásah do právní jistoty a je k tomu ještě značně kusé.

Zásah do právní jistoty spočívá především ve zpětné účinnosti § 1, odst. 4. Není nám sice známo, v kolika a v jakých případech bude použiti tohoto předpisu vůbec praktické, ale to nemůže nic změnit na skutečnosti, že ti, kdož ze změn v majetku provedených po 9.květnu 1945 nabyli bona fide práv, budou těchto práv zbaveni. Při tom se vůbec neřeší otázka náhrady škody, která by tím dotčeným osobám mohla býti způsobena. Patrně by poškození mohli se domáhati náhrady jen z titulu bezdůvodného obohacení. Je ovšem otázka, proti komu by taková žaloba měla směřovati. Zásah do právní jistoty spočívá dále v tom, že ti, kdož z provedených majetkových změn nabyli práv, nebudou / v krajním případě / plných 6 měsíců po účinnosti zákona vůbec vědět, jaká je jejich právní situace, to znamená, že musí vyčkati, podá-li zemský národní výbor v Praze námitky, či nikoli.

Kusost předpisu § 1, odst. 4 spočívá /vedle zmíněného již nedostatku předpisu o případném návrhu na náhradu škody/ v tom, že není uvedeno, kdo o námitkách zemského národního výboru a v jakém řízení rozhodne. Neplatnost majetkových změn je sice vyslovena přímo ze zákona, je ale dáno do úplně volné dispozice zemského národního výboru, podá-li námitky či nikoliv a způsobí-li tedy, že v tom kterém případě předpis § 1, odst. 4 prakticky skutečně zapůsobí. Tato konstrukce se nám nezdá správná, zvláště když iniciativní návrh - jak jsme již uvedli - nemá vůbec předpisy upravující námitkové řízení.

3./ V § 2, odst. 2 je dána možnost, aby určité části nemovitého majetku uvedeného v § 1 mohly býti zemí Českou zcizeny. Dále je dána i možnost přídělu takových částí majetku. I tu musí nutně jíti o zcizení, když veškeren majetek uvedený v § 1 přechází ex lege na zemi Českou. Může tedy předpis § 2, odst. 2, pokud se zmiňuje o přídělu, míti jen ten smysl, že stanoví možnost "zcizení" i cestou přídělu. Takovou možnost není podle našeho názoru třeba v zákoně zvláště zdůrazňovati. Pokud by se snad ustanovením § 2, odst. 2 o přídělu sledovala snaha vztáhnouti i na tyto případy také ta ustanovení příslušných předpisů, která nejsou čistě přídělového rázu, nýbrž se dotýkají i práv třetích osob váznoucích na přidělovaném majetku / viz na př. § 5, odst. 2 dekretu č. 12/1945 Sb./, nepovažovali bychom takovou snahu právně za možnou.

4./ § 2, odst. 3 navrhuje se znění:

Země Česká je povinna pečovati o kulturní památky, jichž nabyla na základě tohoto zákona, zejména přírodní památky a rezervace, stavební objekty, hodnoty umělecké, nebo historické, nebo objekty archeologického neb památkového charakteru, jakož i movité věci hodnoty umělecké, historické nebo vědecké.

Důvodem je zajištění této péče na všechny kulturní památky, neboť v osnově zahrnuté historické památky jsou pouze dílčí kategorií památek kulturního rázu.

5./ Podle § 3, odst. 2 přebírá země Česká veškerá zařízení ve prospěch zaměstnanců jako nadace, fondy a pod. Nevíme, jaká zařízení prakticky přicházejí v úvahu. Mohla by to ale případně býti i zařízení, která

- 4 -

mají samostatnou právní subjektivitu. Taková zařízení by arcit' nemohla země Česká " převzítí "; v tom směru je předpis § 3, odst. 2 nejasný. 6./ K § 5: Otázku náhrady za převzatý majetek nelze řešiti způsobem, jakým to činí předpisy § 5, odst. 1 a 3. Není možné, aby zákon ponechal vládnímu nařízení, aby stanovilo výši a způsob náhrady, jakož i případy, ve kterých náhrada nebude vůbec poskytnuta. Těmito předpisy zákon sám otázku náhrady prakticky vůbec neupravuje, nýbrž ponechává je jí úpravu v celé šíři vládnímu nařízení. Takový postup nepovažujeme s hlediska ústavně-právního za možný.

Za ministra;

v z. Ing. Bárta, v. r.

Za správnost vyhotovení
přednosta kanceláře;

v z. Klemper